

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

NaturErhvervstyrelsen/Center for Fiskeri

Sagsnr: 26857

Den 16. juli 2014

FVM 303

GRUNNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr...../.... om ophævelse af gennemførelsesforordning nr. 793/2013 om foranstaltninger overfor Færøerne indført med henblik på bevaring af bestanden af atlantisk-skandinavisk sild (komité sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om ophævelse af de sanktioner mod Færøerne, der blev indført den 28. august 2013 vedrørende atlantisk-skandinavisk sild. Sanktionerne indebærer forbud mod indførsel, herunder transit og omladning af fisk og fiskeprodukter, hvori der indgår atlantisk-skandinavisk sild og makrel fanget af færøske fartøjer eller andre fartøjer, der fisker efter sild og makrel efter færøsk tilladelse. Det har siden 28. august 2013 ikke været tilladt for disse fartøjer eller fartøjer, der transporterer de omfattede produkter, at anvende havne i EU. Fra regeringens side har man under hele forløbet ønsket en forhandlingsløsning og stemte den 31. juli 2013 imod indførelse af sanktionerne. Regeringen agter på den baggrund at stemme for en ophævelse af sanktionerne.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt udkast til forslag til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr...../.... om ophævelse af Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 793/2013 af 20. august 2013 om fastlæggelse af foranstaltninger for Færøerne med henblik på at sikre bevarelsen af bestanden af atlantisk-skandinavisk sild.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1026/2012 af 25. oktober 2012 om visse foranstaltninger med henblik på bevarelse af fiskebestande over for lande, der tillader ikke-bæredygtigt fiskeri, og særlig artikel 7 deri.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i Komitéen for Fiskeri og Akvakultur. Afgiver Komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver Komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, eller hvis et simpelt flertal er imod, vedtager Kommissionen ikke forslaget, idet Kommissionen inden for to måneder kan forelægge Komitéen et ændret forslag eller indenfor en måned kan forelægge forslaget for appeludvalget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen vedtage forslaget eller indenfor to måneder forelægge komitéen et ændret forslag.

Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning på mødet i Komitéen for Fiskeri og Akvakultur den 31. juli 2014.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Under kyststatsforhandlingerne om forvaltningen af atlantisk-skandinavisk sild for 2013 ønskede Færøerne en højere kvoteandel på atlantisk-skandinavisk sild. Forhandlingerne mellem Færøerne og de øvrige kyststater (EU, Norge, Island og Rusland) brød sammen, og i januar 2013 indgik de øvrige kyststater en aftale uden Færøerne om fordelingen af den atlantisk-skandinaviske sild. Færøerne fastsatte i marts 2013 sin egen kvote på 17,00 % for 2013, hvor deres hidtidige andel var på 5,16 %. De øvrige kyststater holdt sig til deres hidtidige andel på 12,82 % til Rusland, 61,00 % til Norge, 14,51 % til Island og 6,51 % til EU.

Kommissionen konkluderede, at Færøerne ikke havde udvist reel forhandlingsvilje, idet Færøerne ikke havde fremsat et konkret forslag til en revideret kvotefordeling af den atlantisk-skandinaviske sild. På den baggrund notificerede Kommissionen den 17. maj 2013 sanktioner for atlantisk-skandinavisk sild over for Færøerne med hjemmel i EU's generelle sanktionsinstrument. Færøerne har ved deres svar på notifikationen af 17. juni 2013 og ved senere henvendelser til Kommissionen anført, at de har været og fortsat er villige til forhandlinger.

Den 28. august 2013 indførte EU restriktioner mod Færøerne på fisk og fiskeprodukter, der indeholder atlantisk-skandinavisk sild og makrel. Makrel blev udpeget som en "tilknyttet art" og er dermed også omfattet af sanktionerne. Sanktionerne indebærer forbud mod indførsel til EU, inklusiv transit og omladning af fisk og fiskeprodukter, hvori der indgår atlantisk-skandinavisk sild og makrel fanget under færøsk myndighedskontrol. Sanktionerne omfattede toldkoder for fisk og fiskeprodukter fra sild samt fisk og fiskeprodukter fra makrel.

Det har siden 28. august 2013 ikke være tilladt for færøske fartøjer eller andre fartøjer, der fisker efter sild og makrel med færøsk tilladelse, eller for andre fartøjer, der transporterer de omfattede produkter, at anvende havne i EU, medmindre der er tale om force majeure eller nød i overensstemmelse med artikel 18 i FN's havretskonvention og i så fald alene ydelser med henblik på at afhjælpe sådanne situationer.

Den 11. juni 2014 meddelte Kommissionen, at man havde opnået politisk forståelse med Færøerne om den færøske kvote for atlantisk-skandinavisk sild for 2014. Færøerne har meddelt EU, at de har fastsat kvoten for atlantisk-skandinavisk sild for 2014 til 40.000 tons, hvilket svarer til ca. 9,5 % af den samlede fangstmængde, som der var enighed om blandt kyststaterne. Den fælles forståelse indebærer samtidig, at parterne forpligter sig til at tage skridt til ophævelse af EU's sanktioner mod Færøerne og de af Danmark for så

vidt angår Færøerne anlagte sager ved FN's havretskonvention og WTO's tvistbilæggesystem.

Formålet med forslaget er at ophæve sanktionerne mod Færøerne, idet Kommissionen og Færøerne har en politisk forståelse om atlantisk-skandinavisk sild. Kommissionen vurderer, at den færøske kvote indebærer en øgning på 4,4 % af den overordnede samlede fangstmængde for 2014. I forhold til biomassen oplyser Kommissionen, at det øgede fiskeri ifølge den seneste videnskabelige rådgivning vil have en effekt på 0,4 %, hvilket kan betragtes som uvæsentlig i forhold til bevaring af bestanden.

Forordningen vil træde i kraft dagen efter offentliggørelse i EU-Tidende.

Det skal endvidere bemærkes, at fangstknoten for 2014 ikke er præjudicerende for fremtidige kvoteaftaler mellem de involverede kyststater. Kyststatsforhandlingerne for 2015 forventes at finde sted i oktober 2014.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

Forslaget er en ophævelse af Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 793/2013 af 20. august 2013, som er en udmøntning af forordning (EU) nr. 1026/2012 om visse foranstaltninger med henblik på bevarelse af fiskebestande over for lande, der tillader ikke-bæredygtigt fiskeri. Kommissionens gennemførelsesforordning vil være direkte gældende i Danmark.

Konsekvenser

Konsekvenser for Færøerne

Ophævelse af sanktionerne vil betyde en normalisering af samhandlen af de omfattede fisk og fiskeprodukter fra atlantisk-skandinavisk sild og makrel. Kommissionen har oplyst, at også produkter med de pågældende toldkoder fanget før ikrafttræden af ophævelsen af sanktionerne kan eksporteres til EU.

Konsekvenser for Danmark, undtagen Færøerne og Grønland

Forslaget vurderes ikke at have statsfinansielle, lovgivningsmæssige og administrative konsekvenser for det offentlige. Forslaget har ingen konsekvenser for EU's budget. Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Høring

§ 5-udvalget (fiskeri) er blevet hørt og der er indkommet følgende bemærkninger:

Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO) støtter ikke Kommissionens forslag om ophævelse af sanktioner mod Færøerne eller den danske linje. DPPO mener, at man fra dansk side konsekvent har tilsidesat hensyn til bæredygtighed, videnskabelighed og ansvarlighed i bestræbelserne på at understøtte den færøske interesse i større kvoteandele.

DPPO kan ikke støtte Kommissionens forslag eller den danske linje i det foreliggende forslag uden, at det indebærer, at DPPOs medlemmer dermed ønsker eller har fordel af at sanktioner imod Færøerne opretholdes. Ifølge DPPO skyldes dette, at Kommissionens forslag udmunder af forhandlinger om en "forståelse" imellem EU og Færøerne, hvor EU skal acceptere fortsat færøsk overfiskeri af sildebestanden som modydelse for, at Færøerne dropper igangværende søgsmål ved WTO og FN's Havretskonvention. DPPO understreger, at "forståelsen" imellem EU og Færøerne, tilsyneladende ikke er en juridisk gældende aftale, men en hensigtserklæring om at gradbøje bæredygtighedsbegrebet og blåstemple færøsk overfiskeri. DPPO finder det vanskeligt at forstå, hvorfor et overfiskeri på 4,4 % kan være mere bæredygtigt end et overfiskeri på 12 %.

DPPO bemærker, at bestanden af atlantisk-skandinavisk sild er for hastigt nedadgående, og et fortsat usanktioneret overfiskeri vil bringe gydebestanden nærmere et kritisk niveau – et forhold, der ikke ændres ved, at det færøske overfiskeri blot reduceres. DPPO foreslår desuden, at Kommissionen hæver EU's kvote med 4,4 % af den samlede fangstmængde (TAC), hvis den vurderer, at den negative konsekvens af fortsat færøsk overfiskeri er "uvæsentlig".

DPPO bemærker, at forhandlingerne om sildekvoterne for 2015 indledes i september 2014 og at Kommissionen med forslaget til ophævelse af sanktionerne og den såkaldte "forståelse" har taget forskud på udfaldet af dette års kyststatsforhandlinger. Med henblik på at genoprette sildebestanden og sikre fremtidens fiskeri vil det ifølge organisationen være oplagt for Færøerne at vende tilbage til den hidtidige aftale om langsigtet bæredygtig forvaltning af sildebestande som Færøerne i perioden 1997 – 2012 var en ansvarlig part i. DPPO stiller spørgsmålstejn ved forventningen om, at Færøerne vil udvise forhandlingsvillighed, ansvarlighed og vilje til bæredygtighed. DPPO stiller sig i den sammenhæng undrende for, hvorfor man ikke venter med at stille forslaget om at ophæve sanktionerne til efter kyststatsforhandlingerne i efteråret.

DPPO bemærker, at Kommissionen og Danmark understreger at "forståelsen" ikke er præjudicerende for kyststatsforhandlingerne, men denne opfattelse deles ikke af de to væsentligste aktører i sildefiskeriet: Island og Norge, som understøtter, at hvis Færøerne skal have mere kvote i fremtiden, så skal den tages fra EU's fiskere. Ifølge DPPO ser det dermed ud til, at danske fiskere igen kommer til at betale prisen.

DPPO bemærker, at det fremgår, at de fisk som er fanget under sanktionerne, men endnu ikke solgt på markeder uden for EU eller kværnet til fiskemel eller fiskeolie med en vedtagelse frit kan sælges på markedet i EU. DPPO kan ikke acceptere, at EU på denne måde tillader anvendelse af ikke bæredygtigt fanget fisk og skaber usikkerhed på markedet og hos forbrugerne om hvad, der er bæredygtigt, og hvad der ikke er.

DPPO beklager, at det ikke fremgår, at ophævelse af sanktionerne vil have positive konsekvenser for Færøerne. Færøerne har gentagne gange fremhævet, at sanktionerne har været uden effekt og at man har vundet markedsandele på markederne uden for EU.

DPPOs samlede indstilling til Folketinget er:

- At man udskyder behandlingen af Kommissionens forslag til efter kyststatsforhandlingerne om sild i efteråret 2014 har vist om Færøerne reelt ønsker

at udnytte fiskeressourcerne i nordøst Atlanten bæredygtigt.

- At man stiller krav til Færøerne om tilbagebetaling af overfiskede mængder af sild i 2013 og 2014 i lighed med reglerne for EU fiskere.
- At man med henblik på at genoprette sildebestanden og sikre fremtidens fiskeri stiller krav til Færøerne om at vende tilbage til den hidtidige aftale om langsigtet bæredygtig forvaltning af sildebestande som Færøerne var fadder til og som øerne i perioden 1997 – 2012 var en ansvarlig part i.
- At man anmoder Kommissionen om en garanti for at "forståelsen" imellem EU og Færøerne ikke vil være præjudicerende for forhandlingerne i 2014.
- At man anmoder Kommissionen om en garanti for at EU's kvoteandel for atlantisk-skandinavisk sild ikke reduceres i 2015.
- At frosset eller forarbejdet ikke bæredygtigt fanget sild og makrel fanget under sanktioner ikke frigives på EU's marked i forbindelse med en eventuel ophævelse af sanktionerne. Alternativt, at sikre at disse produkter tydeligt markeres med information til forbrugerne, om at de stammer fra ikke bæredygtigt fiskeri på Færøerne.
- At Kommissionen såfremt forslaget vedtages hæver EU's kvote med 4,4 % af den totale TAC i overensstemmelse med principperne i "forståelsen" med Færøerne og en ny og gradbøjet definition på bæredygtighed.

Danmarks Fiskeriforening deler de synspunkter om forslaget til ophævelse af sanktionerne på atlantisk-skandinavisk sild, som er fremført i høringssvaret fra Danmarks Pelagiske producentorganisation af 15. juli 2014.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger vægt på hensynet til rigsfællesskabet og er samtidig optaget af at sikre en bæredygtig forvaltning af fiskebestandene. Fra regeringens side har man både før og efter indførelse af sanktionerne opfordret parterne til en forhandlet løsning. Regeringen agter på den baggrund at stemme for forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Nogle medlemsstater med fiskeri af atlantisk-skandinavisk sild og makrel forventes at være negative over for forslaget, idet de blandt andet mener, at man skal afvente kyststatsforhandlinger for 2015 eller i det mindste alene åbne for import til EU af produkter fra fisk, der er fanget efter ophævelse af sanktionerne. Det vurderes imidlertid at være meget usandsynligt, at der skulle dannes et kvalificeret flertal imod Kommissionen forslag

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Forslaget om indførelse af sanktioner blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 24. juli 2013.